

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

Extension of Durian Production of Farmers in Lablae District, Uttaradit Province

ประพันธ์พงษ์ ใหม่เพย (Prapanpong Maifoei)¹ นารินทร์ ซีระสาร (Nareerut Seerasarn)²สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม (Sineenut Krutmuang Saenserm)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร (3) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกร (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตทุเรียนของเกษตรกร ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่ผ่านการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2561 จำนวน 1,708 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 182 คน โดยใช้สูตร TaroYamane มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 7 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรที่ปลูกทุเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 50.68 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้จากการขายทุเรียนสดเฉลี่ย 778,109.89 บาทต่อปี โดยรายได้รวมจากภาคเกษตรรวมเฉลี่ย 846,852.61 บาทต่อปี รายจ่าย ในการผลิตทุเรียนทั้งหมดเฉลี่ย 272,621.42 บาทต่อปี (2) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนด้านศัตรูพืชน้อยที่สุด (3) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนมากที่สุดด้านศัตรูพืช ด้านระบบมาตรฐานการผลิต ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านวิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล (4) เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตคือเรื่องน้ำและดิน ผลผลิตทุเรียนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเสนอให้มีโครงการขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตร และเกษตรกรเสนอให้ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์

คำสำคัญ การผลิต ทุเรียน การส่งเสริม จังหวัดอุตรดิตถ์

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช prapanpong.maifoei@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช seerasarn@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tukstou@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this study were to study (1) socio-economic condition of farmers (2) knowledge of durian production and marketing, (3) extension needs for the Durian production and marketing, and (4) the problems and suggestions on their durian production and marketing. The population consisted of 1,708 farmers officially registered as the farmers produced durian in Lablae district, Uttaradit province. The sample size of 182 persons was determined by Taro Yamane's Formula and simple random sampling method. Statistics used were frequency, percentage, average, maximum, minimum, standard deviation and ranking. Findings were as follows: (1) Most of the durian growers were male with the average age of 50.58 years and with primary school education. The average income of Durian selling was at 778,109.89 baht/years while the earning from overall production was at 846,852.61 baht/year and the durian production cost was 273,682.42 baht/years. (2) Farmers had knowledge for the production and marketing of durian on pests and sales channels. (3) Extension needs of these farmers were the production and marketing of durian in the field of pests. In terms of production standards public relations and the method of promoting individually. (4) Problems in production and marketing of water and soil and not enough Durian production were encountered. Well for agriculture project and public relations through television were proposed.

Keywords: Production, Durian, Extension, Uttaradit Province

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

จังหวัดอุดรดิตถ์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสภาพภูมิประเทศอุดมสมบูรณ์ มีพืชผลทางการเกษตรหลาย ไม้ผลที่ถือว่าเป็นสัญลักษณ์และเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางคือ ทุเรียน ซึ่งมีพื้นที่ปลูกอยู่ที่อำเภอลับแลและอำเภอท่าปลา โดยเฉพาะอำเภอลับแลนั้น นับเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของจังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมด 282,600 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด มีภูมิประเทศทั้งเป็นที่ราบลุ่มและสูงชัน พื้นที่มีความสูงตั้งแต่ 100-700 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณสูงที่สุดมีความสูง 743 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง มีสภาพอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิประมาณ 25-30 องศาเซลเซียส ความชื้นในอากาศ 75-85 เปอร์เซ็นต์ มีพื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งสิ้น 34,963 ไร่ ให้ผลผลิต 15,209 ตัน (สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์, 2561) ด้วยเหตุนี้ทุเรียนจึงเป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่เกษตรกรไทยสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ อย่างมั่นคง

อำเภอลับแล มีพื้นที่ปลูกทุเรียน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลผายหลวง ตำบลแม่พูล และตำบลน่านกกก รวมพื้นที่ทั้งหมด 21,348.5 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด 16,745.25 ไร่ (สำนักงานเกษตรอำเภอลับแล, 2561) สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นป่าเขาสูงชัน อาศัยน้ำฝนและน้ำในลำห้วยซึ่งเป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพื่อการเจริญเติบโต สายพันธุ์ทุเรียนที่เกษตรกรอำเภอลับแลนิยมปลูกมีอยู่ 4 สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์หมอนทอง หลงลับแล หลินลับแล และพันธุ์พื้นเมือง ทุเรียนเป็นไม้ผลที่สามารถสร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้อำเภอลับแลมีตลาดกลางผลไม้สำหรับเกษตรกรทั้ง 3 ตำบล สามารถนำผลผลิตมาจำหน่ายได้โดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง เช่น ตลาดผลไม้วัดหัววง ตลาดกลางหลงหลินลับแล และตลาดกลางผลไม้และผลิตภัณฑ์จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยทั้งหมดตั้งอยู่ที่ตำบลแม่พูล และตลาดกลางผลไม้ตำบลน่านกกก ซึ่งเป็นตลาดกลางขายผลไม้ที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากตั้งอยู่บนพื้นที่ซึ่งมีการคมนาคมสะดวก

ถึงแม้ว่าอำเภอลับแลจะมีผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดจำนวนมาก มีแหล่งรับซื้อในพื้นที่ การคมนาคมขนส่งที่สะดวก รวดเร็ว แต่ก็ยังมีประเด็นด้านการผลิตและการตลาดทุเรียนหลายประการ อาทิ การขาดแคลนเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม แมลงศัตรูพืชเข้าทำลายผลผลิต เกษตรกรต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้กระบวนการผลิตและการตลาดทุเรียนของเกษตรกรอำเภอลับแลไม่ได้คุณภาพ ส่งผลกระทบกับเกษตรกรผู้ผลิต ผู้ขาย และผู้บริโภค จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกรอำเภอลับแล เพื่อนำผลการศึกษาวិจัยไปปรับใช้เป็นแนวทางส่งเสริมการผลิตทุเรียนให้เหมาะสมต่อไป

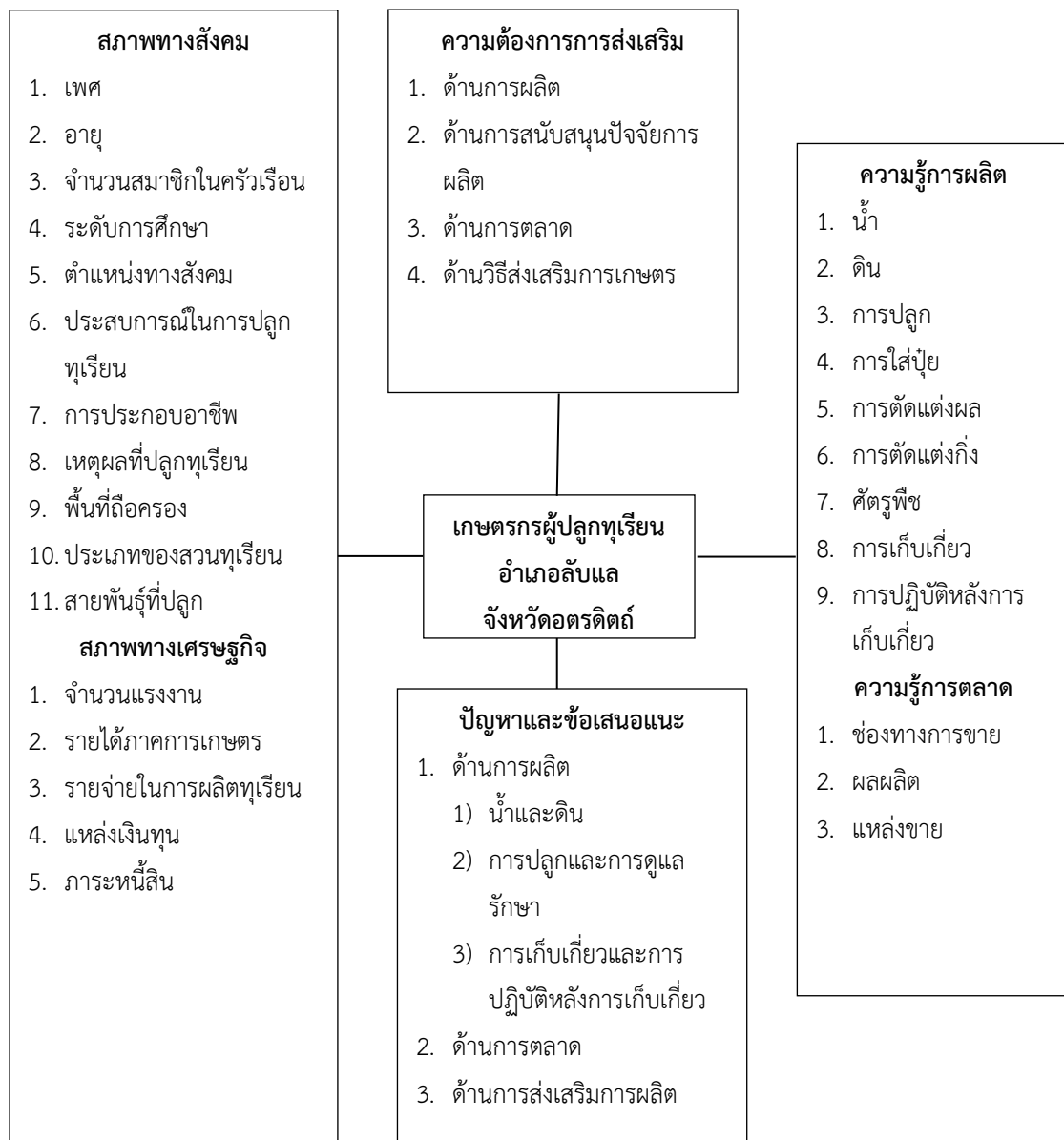
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
2. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตทุเรียนของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9
The 9th STOU National Research Conference

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบการวิจัย

ประชากรในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2561 จำนวน 3 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลฝายหลวง ตำบลแม่พูล และตำบลนานกกก จำนวน 1,708 ราย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

กำหนดกลุ่มตัวอย่างได้สุ่มแบบง่ายตามสัดส่วนแต่ละตำบล จำนวน 182 ราย โดยใช้สูตรของ Taro Yamane และยอมให้มีการคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 7

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตทุเรียนของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ โดยกำหนดเกณฑ์คะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด คะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย คะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง คะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก และคะแนนน้ำหนักเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพพื้นฐานทางสังคม พบว่าเกษตรกรร้อยละ 63.2 เป็นเพศชาย มีอายุ เฉลี่ย 50.59 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.26 คน เกษตรกรร้อยละ 47.25 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 17.92 ปี ร้อยละ 95.05 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน เหตุผลที่ปลูกทุเรียนคือปลูกตามบรรพบุรุษ ร้อยละ 73.63 พื้นที่ปลูกทุเรียนของเกษตรกรเป็นพื้นที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ เฉลี่ย 7.68 ไร่ต่อครัวเรือน ประเภทสวนทุเรียนร้อยละ 96.15 เป็นสวนผสม ปลูกทุเรียนและไม้ผลอื่นๆ สายพันธุ์ทุเรียนที่ปลูกส่วนใหญ่พันธุ์หมอนทอง สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.24 คน รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 778,109.89 บาท รายจ่ายการผลิตทุเรียนเฉลี่ย 272,621.15 บาท แหล่งเงินทุนในการผลิตทุเรียน ร้อยละ 45.60 เป็นทุนส่วนตัว หนี้สินเฉลี่ย 153,043.96 บาท โดยกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2. ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียน พบว่าเกษตรกรมีความรู้ตามลำดับดังนี้ ร้อยละ 93.08 มีความรู้ด้านการเก็บเกี่ยว ร้อยละ 93.04 มีความรู้ด้านแหล่งขาย ร้อยละ 89.34 มีความรู้ด้านการปลูก ร้อยละ 86.92 มีความรู้ด้านการใส่ปุ๋ย ร้อยละ 82.20 มีความรู้ด้านผลผลิต ร้อยละ 81.87 มีความรู้ด้านการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ร้อยละ 81.54 มีความรู้ด้านการตัดแต่งกิ่ง ร้อยละ 80.22 มีความรู้ด้านช่องทางการขาย ร้อยละ 76.70 มีความรู้ด้านการตัดแต่งผล ร้อยละ 75.53 มีความรู้ด้านดิน ร้อยละ 66.71 มีความรู้ด้านน้ำ และร้อยละ 65.71 มีความรู้ด้านศัตรูพืช

3. ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียน พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีความต้องการด้านการผลิตมากที่สุด ในเรื่องวิธีการจัดการศัตรูพืช (ค่าเฉลี่ย 4.52) รองลงมาเกษตรกรมีความต้องการด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในเรื่องระบบมาตรฐานการผลิตทุเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.46) เกษตรกรมีความต้องการด้านการตลาด ในเรื่องการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.21) และเกษตรกรมีความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการเกษตรน้อยที่สุด ในรูปแบบกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.70) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9
The 9th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 สรุประดับความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียนของเกษตรกร

n = 182

ความต้องการการส่งเสริม ด้านการผลิตทุเรียน	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
ด้านการผลิต	4.52	มากที่สุด	1
ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต	4.46	มากที่สุด	2
ด้านการตลาด	4.21	มากที่สุด	3
ด้านวิธีการส่งเสริมการเกษตร	3.70	มาก	4
	4.22	มากที่สุด	

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร พบว่าโดยรวมเกษตรกรมีปัญหาปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.88) โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมีปัญหาด้านน้ำมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.42) รองลงมา เกษตรกรมีปัญหาด้านการปลูกและการดูแลรักษา (ค่าเฉลี่ย 4.35) เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.75) เกษตรกรมีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.65) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการตลาดน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.25) ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุประดับปัญหาเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร

n = 182

ระดับปัญหาเกี่ยวกับการผลิตทุเรียน	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
ด้านน้ำ	4.42	มากที่สุด	1
ด้านการปลูกและการดูแลรักษา	4.35	มากที่สุด	2
ด้านการส่งเสริมการผลิต	3.75	มาก	3
ด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	3.65	มาก	4
ด้านการตลาด	3.25	ปานกลาง	5
	3.88	ปานกลาง	

ข้อเสนอแนะของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 1.65 เสนอแนะว่า ควรเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพเพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภค ควรมีการคัดแยกทุเรียนที่ไม่ได้คุณภาพออกจากทุเรียนคุณภาพ และควรช่วยกันดูแลสวนทุเรียนในช่วงผลผลิตใกล้ระยะเก็บเกี่ยว เนื่องจากมีการลักขโมยเกิดขึ้น ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 1.10 เสนอแนะว่า ควรให้ความรู้เรื่องการขึ้นทะเบียนเกษตรกรว่าเกษตรกรจะได้รับประโยชน์อย่างไร ควรให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาการผลิตทุเรียนให้แก่เกษตรกร ด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช การให้ปุ๋ยและน้ำ ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 1.65 เสนอแนะว่า ควรมีโครงการขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรและควรให้ความสำคัญกับเกษตรกรด้านการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ทันสมัย เนื่องจากเกษตรกรต้องการผลผลิตทุเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ควรประชาสัมพันธ์ผลผลิตทุเรียนจังหวัดอุดรดิตถ์ผ่านสื่อโทรทัศน์

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพพื้นฐานสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 63.2 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.59 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรทุเรียนเป็นหลัก มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 17.92 ปี สายพันธุ์ที่ปลูกมากที่สุดคือพันธุ์หมอนทอง และมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.24 คน สอดคล้องกับจินตนาพร สันโดด (2551, น.79) ศึกษาการจัดการการผลิตทุเรียนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.68 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่วนใหญ่อำชีพทำสวนทุเรียนเป็นหลัก มีประสบการณ์ในการปลูกทุเรียนเฉลี่ย 17.24 ปี ปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทองมากที่สุด และมีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.24 คน รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทุเรียนเฉลี่ย 778,109.89 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 272,621.15 บาทต่อปี ซึ่งแตกต่างกับรตยาภรณ์ ชูภู (2553, น.61) ศึกษาการจัดการในกระบวนการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทองแบบเสียยอดของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 442,528.57 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 309,571.00 บาทต่อปี

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตทุเรียนเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความรู้มากที่สุดด้านการเก็บเกี่ยวในเรื่องทุเรียนที่สุกแก่จะต้องมีแรงงานที่มีความชำนาญ และเกษตรกรมีความรู้ที่น้อยที่สุดด้านศัตรูพืชในเรื่องหนอนเจาะผลทุเรียน แตกต่างกับจินตนาพร สันโดด (2551, น.52 - 54) ศึกษาการจัดการการผลิตทุเรียนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เกษตรกรมีความรู้มากที่สุดด้านการปลูก แต่สอดคล้องด้านศัตรูพืชที่เกษตรกรมีความรู้ที่น้อยที่สุดเหมือนกัน

ความต้องการการส่งเสริมการผลิตทุเรียน พบว่า เกษตรกรมีความต้องการด้านการผลิตมากที่สุด เห็นได้จากความต้องการด้านวิธีการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูทุเรียน รองลงมาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เห็นได้จากความต้องการการด้านระบบมาตรฐานการผลิตทุเรียน ด้านการตลาด เห็นได้จากต้องการให้หน่วยงานภาครัฐประชาสัมพันธ์และตรวจสอบการนำทุเรียนอ่อนจากนอกพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์มาจำหน่าย เนื่องจากทำให้เสียชื่อเสียง ส่งผลระยะยาว และมีความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมเกษตรกรน้อยที่สุด เห็นได้จากความต้องการการส่งเสริมแบบกลุ่มรูปแบบการสัมมนา แตกต่างกับพันธุ์เลิศเดชบุญยัง (2544, น.70 - 74) ศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนของเกษตรกร (ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์) พบว่า เกษตรกรมีความต้องการใช้เทคโนโลยีในการผลิตทุเรียนในด้านวิธีการปรับปรุงคุณภาพผลทุเรียนมากที่สุดและเกษตรกรมีความต้องการเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนด้านพันธุ์ทุเรียนน้อยที่สุด แตกต่างกับจินตนาพร พาณิชกร (2545, น.95) ศึกษาสภาพการผลิตทุเรียนของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนในอำเภอมะนัง จังหวัดระยอง พบว่า สมาชิกมีความต้องการด้านการลดต้นทุน เห็นได้จากความต้องการความรู้เรื่องน้ำสกัดชีวภาพและต้องการซื้อปุ๋ยอินทรีย์ในราคาถูก พร้อมทั้งต้องการให้มีตลาดกลางผลไม้ประจำท้องถิ่นหรือประจำจังหวัด

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตทุเรียนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านน้ำมากที่สุด อาจเนื่องมาจากอำเภอลับแลมีลักษณะพื้นที่เป็นป่าเขาสูงชัน ไม่มีระบบชลประทานและไฟฟ้า ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องพึ่งพาน้ำจากฤดูฝนในการเจริญเติบโตของทุเรียน ทำให้การผลิตทุเรียนไม่ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยเกษตรกรเสนอแนะว่าควรมีโครงการขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน ส่วนปัญหาน้อยที่สุดคือด้านการตลาด เนื่องจากในพื้นที่

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

อำเภอลับแลมีตลาดกลางผลไม้สำหรับเกษตรกร อีกทั้งการคมนาคมสะดวก โดยเกษตรกรเสนอแนะว่า ควรประชาสัมพันธ์ผลผลิตทุเรียนจังหวัดอุตรดิตถ์ออกสื่อโทรทัศน์

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยนี้ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในด้านการผลิตทุเรียนโดยเฉพาะในเรื่องศัตรูพืชจึงเป็นหน้าที่ของนักส่งเสริมการเกษตรที่ต้องเข้าไปส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้แก่เกษตรกรทุเรียน เพื่อเป็นการสร้างระบบการผลิตทุเรียนได้อย่างมีคุณภาพ โดยให้ความรู้ในด้านการป้องกันกำจัดศัตรูของทุเรียนรวมถึงการสร้างมาตรฐานระบบการผลิตทุเรียน เกษตรกรควรมีการรวมกลุ่มเกษตรกร เช่น กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียน กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ทุเรียน เพื่อเป็นการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต สะดวกต่อการจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากขึ้น ทำให้ผลผลิตทุเรียนได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน สามารถเข้าถึงผู้บริโภคและมีอำนาจต่อรองทางการตลาดสูงขึ้น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถที่จะสนับสนุนระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า สำหรับการผลิตทุเรียนของกลุ่มเกษตรกรทุเรียน

จังหวัดอุตรดิตถ์ควรประชาสัมพันธ์ทุเรียนทางสื่อโทรทัศน์ เพราะทุเรียนพันธุ์หลงลับแลและหลินลับแล มีคุณลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนสายพันธุ์อื่น เป็นการสร้างคุณค่ามาตรฐานและความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนในจังหวัดอุตรดิตถ์

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของเกษตรกรด้านการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการผลิตทุเรียน
2. ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการตลาด (สถานที่จำหน่ายผลผลิต) ในระดับตำบล อำเภอ
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่องศัตรูทุเรียน การจัดการน้ำ เพื่อต่อยอดผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมการผลิตและการตลาดทุเรียนของเกษตรกรอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
4. ควรศึกษาวิจัยระบบฐานข้อมูลการผลิตทุเรียนในระดับตำบล อำเภอ เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเครือข่ายเกษตรกร

เอกสารอ้างอิง

- จินดาพันธ์ พาณิชนิกร. (2545). สภาพการผลิตทุเรียนของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพทุเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: นนทบุรี.
- จินตนาพร สันโดด. (2551). การจัดการการผลิตทุเรียนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรที่เหมาะสมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: นนทบุรี.
- พันธุ์เลิศ เทชบุญยง. (2544). ความต้องการใช้เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนของเกษตรกร (ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลแม่พูล อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์) (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

รตยาภรณ์ ชูภู. (2553). การจัดการในกระบวนการผลิตต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทองแบบเสียบยอดของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช: นนทบุรี.

สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี. (2562). รายงานแบบประมาณการข้อมูลพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี.

สำนักงานเกษตรอำเภอลับแล. (2562). การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อำเภอลับแล จังหวัดอุดรธานี.